

Personbeskrivning i Fjädrar – En sliten person

Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 4-6

Syfte

Uppmärksamma hur en personbeskrivning påverkar läsarens uppfattning om karaktären och det som sker, samt skapa levande personbeskrivningar med författaren som förebild.

Läraren reflekterar

Senast jag läste Fjädrar av Jacqueline Woodson med en klass tyckte eleverna om den. Den fick 3,75 i genomsnittligt betyg på en femgradig skala. Många elever sa ord som "fin" och "familjär" i sitt omdöme. Det finns mycket att fundera på och samtala om. En scen som jag fastnade för är när Frannie iakttar sin trötta mamma. Den scenen griper tag i mig och flera elever nämner den i boksamtal. Jag gjorde därför en liten skrivövning i två steg med den scenen som förebild.

Metod

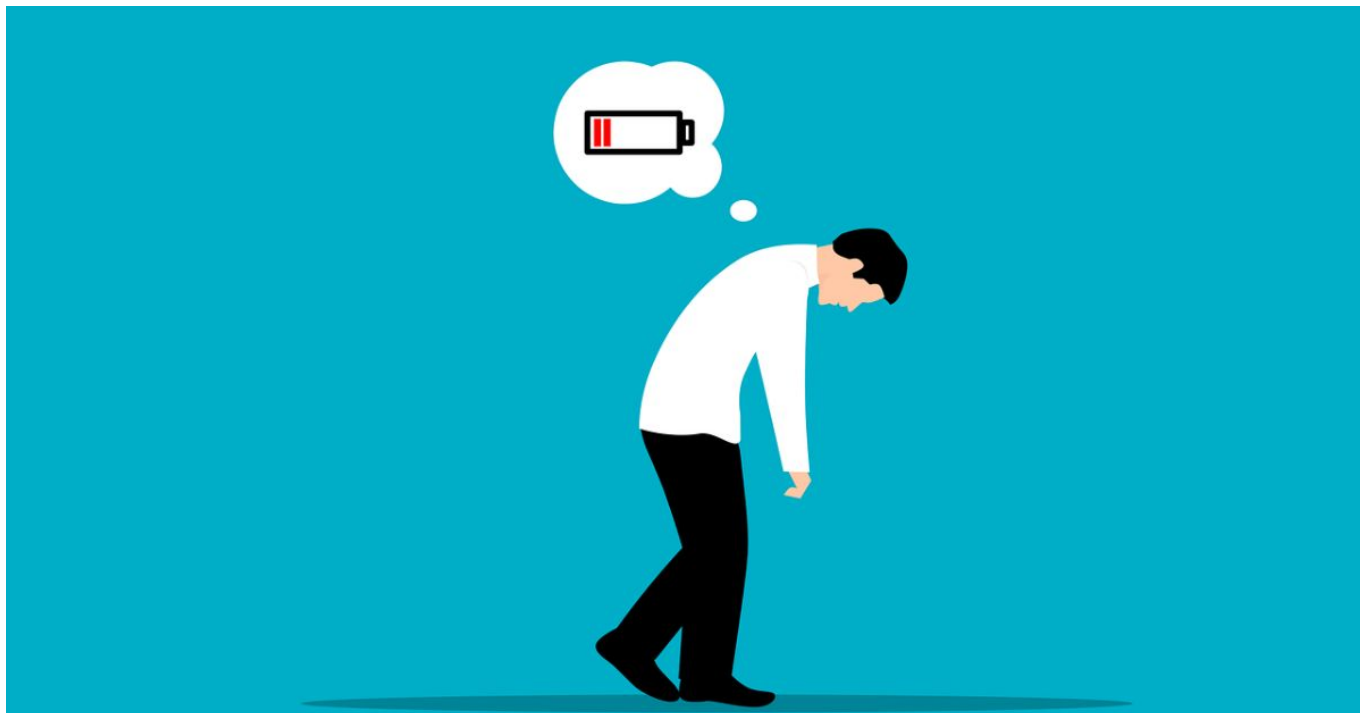
Tid till förfogande till de två skrivuppgifterna nedan: 7-8 minuters skrivtid/uppgift.

STEG 1 – Den litterära texten som förebild: I den utvalda scenen, som blev startskottet till skrivandet, är barnen orsaken till tröttheten. Hur märker vi att mamman är slutkörd? Efter samtal om kapitlet där Frannie tittar på sin slutkörd mamma skrev jag citat på tavlan som ger oss svaren:

Med tanke på hur mycket mamma och pappa pratade om hur sliten hon blev av oss, borde hon ha varit helt genomskinlig vid det här laget. Som de där trasorna av slitna gamla bomullslakan som vi brukade damma med. (2019, sid).

STEG 2 – Inför den första skrivuppgiften: Eleverna ska föreställa sig en person som blir trött på grund av sitt arbete. Vid sidan av citaten skrev jag upp tre ord på tavlan som anknöt till den tidigare skrivaktiviteten [En ordlek ur Fjädrar](#): *stress, underjorden, mörker*. Eleverna fick prata med varandra en stund om vilka yrken och platser som de förknippade med orden. Förslagen samlades på tavlan: gruva, lager, tunnelbana, tunnlar, avloppssystem, kulvert (på sjukhus).

STEG 3 – Skrivuppgift 1: Skriv en del av en berättelse som beskriver en person som utför ett arbete. Hur ska du beskriva arbetet så att vi förstår att det sliter ned personen?

Eleve exempel: En sliten man

Mannen slog med hackan på stenen. Det kom små vattendroppar från hans panna. Om det inte vore för den lilla lyktan som han hade då skulle de vara helt kolsvart. Ljudet av hackande ekade i gruvan. Mannen stannade för att få tillbaka sin styrka. "Börja jobba igen slöfock" sa chefen bakom honom och gick iväg. Mannen började hacka igen. Hans kropp slet. En klocka ringde. Det betydde att det var dags att gå hem. Om han hade hackat mera skulle han ha svimmat.

STEG 4 – Instruktion till skrivuppgift 2: Använd samma person (och yrke) som du skrev om tidigare, men beskriv denne ur ett barns perspektiv, precis som Frannie ser på sin mamma. Använd citaten som förebild om du vill. Skriv i jag-form och beskriv vad som händer när personen kommer hem. Jaget ska se hur sliten (av yrket och livet) personen verkligen är.

Eleve exempel: Den slitna mannen kommer hem

Jag satt vid vardagsrumsbordet och målade medan jag väntade på min pappa. Teckningen skulle jag ge till honom. Jag hörde ett rasslande vid dörren, han var här. Dörren öppnades och pappa stod där. Han hängde med kroppen och hans ögon stängde och öppnade sig. Pappa gick förbi mig och raka vägen in i hans rum. Jag gick in i pappas rum och såg honom ligga där. Han kommer ligga sådär hela dagen. "Pappa" sa jag lite tyst. Inget svar. "Pappa" sa jag lite högre. Fortfarande inget svar. Jag ville att pappa skulle komma upp, men jag ville ändå inte väcka honom. Jag visste hur mycket han slet på jobbet. Jag stängde dörren och gick tillbaka in i vardagsrummet. Jag började måla igen. Jag önskar att jag kunde göra någonting.

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll*

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Epik, lyrik och dramatik. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.

Ord och begrepp för att på ett varierat sätt uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.

Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar.

Betygskriterier*

Eleven skriver olika slags texter med **god** språklig variation, **väl fungerande** struktur och innehåll samt **god** anpassning till texttyp, syfte, mottagare och sammanhang. Eleven följer språkliga normer på ett **väl fungerande** sätt.

* årskurs 7-9